

Europees Justitieel Netwerk - België

EUR-Alert!¹ 2016/2

Inhoud

Overzicht van EU-wetgeving en rechtspraak van het Hof van Justitie van de EU van oktober tot en met december 2015²

A. Wetgeving

B. Rechtspraak

Burgerlijk en Gerechtelijk Recht

Handelsrecht, Financieel en Economisch Recht

Sociaal recht

Fiscaal recht

Staatsrecht en Bestuursrecht

A. Wetgeving

- **RICHTLIJN (EU) 2015/2302 van 25 november 2015 betreffende *pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen***, PB L 326 van 11 december 2015

Deze richtlijn is van toepassing op pakketreizen die door handelaren aan reizigers te koop worden aangeboden of verkocht en op gekoppelde reisarrangementen die door handelaren voor reizigers worden gefaciliteerd. Ze heeft tot doel bij te dragen

¹ **EUR-Alert!** komt tot stand dankzij de medewerking van magistraten bij het Hof van Cassatie en Belgische leden van het Europees Justitieel Netwerk in burgerlijke en handelszaken (EJN - https://e-justice.europa.eu/content_ejn_in_civil_and_commercial_matters-21-nl.do). De leden van het redactiecomité zijn Amaryllis Bossuyt, Ilse Couwenberg, Beatrijs Deconinck, Claudia Kohnen en Ivan Verougstraete.

EUR-Alert! is opgesteld op basis van de selectie van EU wetgeving en rechtspraak voor de Larcier Wetboeken. De **EUR-Alert!**-themanummers zijn te raadplegen op <http://www.igo-ifj.be/nl/euralert>. Copyright © 2016 **EUR-Alert!**-redactie – Verdere verspreiding voor niet commercieel gebruik toegestaan mits bronvermelding. Alle rechten overigens voorbehouden.

² Een praktische handleiding voor de opzoeking van EU-wetgeving en rechtspraak vindt u op www.igo-ifj.be/nl/euralert → EU-recht zoekter.

aan de goede werking van de interne markt en de verwezenlijking van een hoog en zo uniform mogelijk niveau van consumentenbescherming, door bepaalde aspecten van de wettelijke en bestuursrechtelijke nationale bepalingen met betrekking tot overeenkomsten tussen reizigers en handelaren betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen onderling aan te passen.

- *RICHTLIJN (EU) 2015/2436 van 16 december 2015 betreffende de aanpassing van het **merkenrecht der lidstaten***, PB L 336 van 23 december 2015

Om de inschrijving van merken in de hele Unie te vereenvoudigen en gemakkelijker te beheren, is het van wezenlijk belang om niet alleen bepalingen van materieel recht onderling aan te passen, maar ook procedurele regels. Daarom moeten de belangrijkste procedurele regels op het gebied van merkinschrijving in de lidstaten en binnen het Uniemerkenstelsel met elkaar in overeenstemming worden gebracht. Het is essentieel om ervoor te zorgen dat ingeschreven merken in alle lidstaten dezelfde wettelijke bescherming genieten.

B. Rechtspraak³

Burgerlijk en Gerechtelijk Recht

Artikel 259 duodecies van het Gerechtelijk Wetboek

1. Artikel 45 VWEU moet aldus worden uitgelegd dat, enerzijds, het van toepassing is in een situatie, waarin een staatsburger van een lidstaat die in deze lidstaat woont en werkt, in het bezit is van een in een andere lidstaat verkregen diploma, waarop hij zich beroept om te worden toegelaten tot een vergelijkend examen voor de werving van referendarissen bij het Hof van Cassatie van eerstbedoelde lidstaat, en, anderzijds, een dergelijke situatie niet onder artikel 45, lid 4, VWEU valt.
2. Richtlijn 2005/36/EG van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties moet aldus worden uitgelegd dat het ambt van referendaris bij het Hof van Cassatie geen „gereguleerd beroep” in de zin van deze richtlijn is.
3. Artikel 45 VWEU moet aldus worden uitgelegd dat het zich ertegen verzet dat, in omstandigheden als die in het hoofdgeding, de examencommissie van een vergelijkend examen voor de werving van referendarissen bij een rechterlijke instantie van een lidstaat bij het onderzoek van een door een staatsburger van die lidstaat ingediend verzoek om aan dat vergelijkend examen deel te nemen, deelname aan dat vergelijkend onderzoek afhankelijk stelt van het bezit van de

³ Voor een uitgebreider overzicht op trefwoorden van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de EU (arresten en conclusies) én van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, zie <http://europeancourts.blogspot.nl> "European Courts" is een EU en EHRM "law blog" die mede mogelijk is gemaakt door het Gerechtshof Amsterdam.

door de wettelijke regeling van die lidstaat vereiste diploma's of van erkenning van de academische gelijkwaardigheid van een door de universiteit van een andere lidstaat uitgereikt diploma van master, zonder rekening te houden met het geheel van diploma's, certificaten en andere titels alsmede met de relevante beroepservaring van de betrokkene, door de daaruit blijkende beroepskwalificaties te vergelijken met de door deze wettelijke regeling vereiste beroepskwalificaties.

(HvJ 6 oktober 2015 - Zaak C-298/14 - Alain Brouillard)

Verordening 1896/2006 van 12 december 2006 tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure

Sub artikel 20

Artikel 20, lid 2, van verordening nr. 1896/2006/EG staat eraan in de weg dat een verweerder, aan wie overeenkomstig die verordening een Europees betalingsbevel is betekend, om heroverweging van dat bevel verzoekt met het argument dat het gerecht van oorsprong zich onterecht bevoegd heeft verklaard op grond van gestelde onjuiste informatie die door de verzoeker is verstrekt in zijn aanvraagformulier voor dat betalingsbevel.

(HvJ 22 oktober 2015 - Zaak C-245/14 - Thomas Cook Belgium)

Noot: Verordening 1896/2006 tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure en Verordening 861/2007 tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen worden gewijzigd door Verordening 2015/2421 van 16 december 2015, PB.L. 2015, 341/1 (in werking vanaf 14 juli 2017). Eén van de voornaamste wijzigingen betreft de verruiming van het toepassingsgebied van Verordening 861/2007 tot grensoverschrijdende vorderingen tot een bedrag van € 5.000 (in plaats van € 2.000).

Verordening 805/2004 van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen

Sub artikel 6 verordening (EG) nr. 805/2004 én sub artikel 50 Gerechtelijk Wetboek

Artikel 6 van verordening nr. 805/2004 moet aldus worden uitgelegd dat waarmede van een beslissing als Europese executoriale titel (EET), die te allen tijde kan worden gevorderd, aan de rechter moet worden voorbehouden.

(HvJ 17 december 2015 - Zaak C-300/14 - Imtech Marine Belgium NV)

Noot: Het Hof van Justitie beslecht in dit arrest de controverse, ontstaan in de Belgische rechtspraak en rechtsleer naar aanleiding van de Ministeriële omzendbrief van 22 juni 2005 die deze taak toevertrouwde aan de hoofdgriffier.

Na *Imtech* staat het bijgevolg vast dat enkel de rechter mag oordelen of een beslissing voldoet aan de voorwaarden, opgelegd door Verordening 805/2004 en aldus gewaarmerkt kan worden als een EET. Het materieel invullen en het afleveren van het EET-bewijs (het standaardformulier opgenomen in bijlage I van

de verordening) mag wel door de (hoofd)griffier gebeuren. Het verzoek tot waarmeding kan zowel bij het inleiden van de vordering, bij eisuitbreiding in de loop van het geding als na afloop van de procedure gebeuren, wat er wel toe kan leiden dat de rechter zich opnieuw over het dossier zal moeten buigen.

Sub artikel 19 én sub artikel 50 Gerechtelijk Wetboek

1. Artikel 19 van verordening (EG) nr. 805/2004, gelezen tegen de achtergrond van artikel 288 VWEU, moet aldus worden uitgelegd dat het de lidstaten niet verplicht in hun intern recht een heroverwegingsprocedure als bedoeld in dat artikel 19 in te voeren.
2. Artikel 19, lid 1, van verordening nr. 805/2004 moet aldus worden uitgelegd dat met het oog op waarmeding van een bij verstek gewezen beslissing als Europese executorialle titel, de rechter bij wie een dergelijk verzoek is gedaan, zich ervan moet vergewissen dat naar zijn intern recht een integrale toetsing, zowel rechtens als feitelijk, van die beslissing daadwerkelijk en zonder uitzondering mogelijk is in de in deze bepaling bedoelde twee gevallen en dat het naar zijn intern recht mogelijk is om de termijnen om een rechtsmiddel aan te wenden tegen een beslissing inzake een niet-betwiste schuldvordering te verlengen niet alleen bij overmacht maar ook wanneer de schuldenaar wegens andere buitengewone omstandigheden buiten zijn wil de betrokken schuldvordering niet heeft kunnen betwisten.

(HvJ 17 december 2015 - Zaak C-300/14 - Imtech Marine Belgium NV)

Noot: Het Hof beslecht in dit arrest – helaas maar begrijpelijkerwijze – niet de controverse in de Belgische rechtspraak en rechtsleer of het Belgische recht in het rechtsmiddel “heroverweging”, zoals gedefinieerd in art. 19 EET-Vo voorziet. Wel verduidelijkt het Hof dat dit rechtsmiddel moet bestaan in geval van overmacht én in geval van buitengewone omstandigheden buiten de wil van de schuldenaar, en dat deze twee hypothesen bijgevolg niet noodzakelijk samenvallen.

De hof van beroep te Antwerpen, dat de prejudiciële vraag heeft gesteld, zal dus eerstdaags moeten oordelen of het Belgisch recht aan deze voorwaarden voldoet. Enkel bij een positief antwoord, kan een Belgische beslissing worden gewaarmedt als een Europese executorialle titel.

Verordening (EG) nr. 864/2007 van 11 juli 2007 betreffende het recht dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen („Rome II”)

Sub artikel 4

Artikel 4, lid 1, van verordening (EG) nr. 864/2007 moet voor het bepalen van het recht dat van toepassing is op een niet-contractuele verbintenis voortvloeiend uit een verkeersongeval, aldus worden uitgelegd dat schade in verband met het overlijden van een persoon bij een verkeersongeval dat zich in de forumstaat heeft voorgedaan, die wordt geleden door de in een andere lidstaat wonende

familieleden van die persoon, als „indirecte gevolgen” van dat ongeval in de zin van die bepaling moet worden aangemerkt.

(HvJ 10 december 2015 – Zaak C-350/14 – Lazar)

Noot: in deze zaak vorderde de heer Lazar, een Roemeens staatsburger, een vergoeding voor de materiële en morele schade, geleden door het overlijden van zijn dochter als gevolg van een verkeersongeval in Italië. Het Hof oordeelt dat wanneer het intreden van directe schade kan worden vastgesteld (zoals *in casu* het letsel van het ongeval als gevolg waarvan de dochter is overleden), de plaats waar deze directe schade zich heeft voorgedaan (*in casu* Italië) het relevante aanknopingspunt zal zijn voor het bepalen van het toepasselijke recht. Dit ongeacht de indirecte gevolgen van ongeval.

Hoewel het Hof verwijst naar verkeersongevallen, is deze rechtspraak ook relevant voor andere overlijdensschade-zaken waarop art. 4 Rome II-Vo van toepassing is, alsook voor het bepalen van de internationale bevoegdheid onder Brussel Ibis-Vo (Verordening 1215/2012). Wel wordt opgemerkt dat de Belgische rechter het toepasselijke recht op grensoverschrijdende verkeersongevallen in eerste instantie dient te bepalen aan de hand van het Haags Verkeersongevallenverdrag.

Verordening 2201/2003 van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid

Sub artikel 1

- De goedkeuring van een overeenkomst tot verdeling van de nalatenschap die voor rekening van minderjarige kinderen is gesloten door de bewindvoerder, vormt een maatregel betreffende de uitoefening van de ouderlijke verantwoordelijkheid in de zin van artikel 1, lid 1, onder b), van verordening (EG) nr. 2201/2003, die derhalve binnen de werkingssfeer ervan valt, en geen maatregel inzake erfopvolging in de zin van artikel 1, lid 3, onder f), van deze verordening, die van de werkingssfeer ervan is uitgesloten.
(HvJ 6 oktober 2015 - Zaak C-404/14 - Marie Matoušková)
- De procedure waarin een van de ouders de rechter verzoekt de ontbrekende instemming van de andere ouder met de reis van hun kind buiten de lidstaat waar het verblijft en met de afgifte van een paspoort op naam van dit kind te verhelpen, valt binnen de materiële werkingssfeer van verordening (EG) nr. 2201/2003, ook al moet de beslissing die in deze procedure wordt gegeven, door de autoriteiten van de lidstaat waarvan het kind staatsburger is, in aanmerking worden genomen in het kader van de administratieve procedure voor de afgifte van dit paspoort.
(HvJ 21 oktober 2015 - Zaak C-215/15 - Vasilka Ivanova Gogova)

Sub artikel 12

- Artikel 12, lid 3, onder b), van verordening nr. 2201/2003 moet aldus worden uitgelegd dat de bevoegdheid van de aangezochte gerechten om kennis te nemen van een verzoek inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid niet kan worden geacht „uitdrukkelijk dan wel op enige andere ondubbelzinnige wijze [te zijn] aanvaard door alle partijen bij de procedure”, in de zin van deze bepaling, om de enkele reden dat de procesvertegenwoordiger van verweerder, die ambtshalve door deze gerechten is aangewezen omdat het gedinginleidende verzoekschrift niet aan deze laatste kon worden betekend, de onbevoegdheid van deze gerechten niet heeft opgeworpen.
(HvJ 21 oktober 2015 - Zaak C-215/15 - Vasilka Ivanova Gogova)

Sub artikel 19

- Wat de procedure tot scheiding van tafel en bed en de echtscheidingsprocedure betreft die tussen dezelfde partijen voor de gerechten van twee lidstaten zijn ingesteld, moet artikel 19, leden 1 en 3, van verordening (EG) nr. 2201/2003 aldus worden uitgelegd, dat in een situatie waarin aan de procedure voor het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, in de eerste lidstaat een einde kwam nadat de zaak bij het tweede gerecht in de tweede lidstaat aanhangig was gemaakt, niet langer is voldaan aan de criteria voor aanhangigheid en bijgevolg de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, moet worden geacht niet vast te staan.
(HvJ 6 oktober 2015 - Zaak C-489/14 - A tegen B)

Sub artikel 23

- Artikel 23, onder a), van verordening (EG) nr. 2201/2003 moet in die zin worden uitgelegd dat deze bepaling, bij het ontbreken van kennelijke schending, gelet op het belang van het kind, van een rechtsregel die in de rechtsorde van een lidstaat van essentieel belang wordt geacht, of van een in die rechtsorde als fundamenteel erkend recht, het gerecht van deze lidstaat dat zich bevoegd acht uitspraak te doen over het gezagsrecht over een kind, niet toestaat te weigeren de beslissing te erkennen van een gerecht van een andere lidstaat dat zich over het gezagsrecht over dat kind heeft uitgesproken.
(HvJ 19 november 2015 – Zaak C-455/15 PPU – P tegen Q)

Verordening 44/2001 van 22 december 2000 en 1215/2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken

Noot: Voor procedures ingesteld op of na 10 januari 2015 gelden de bepalingen van Verordening 1215/2012, die Verordening 44/2001 vervangt. Vermits een groot deel van de bepalingen inzake de internationale bevoegdheid, vrijwel ongewijzigd zijn overgenomen, blijft de rechtspraak door het Hof geveld over de vroegere versies van de zogenaamde Brussel I (of EEX)-Verordening relevant.

Sub artikel 1 Verordening 44/2001

1. De verordening (EG) nr. 44/2001 is niet van toepassing op de tenuitvoerlegging in een lidstaat van een dwangsom die is opgelegd bij een in een andere lidstaat gegeven beslissing inzake het gezagsrecht en het omgangsrecht teneinde de eerbiediging van dit omgangsrecht door degene aan wie het gezagsrecht is toegekend, te verzekeren.
2. De invordering van een dwangsom die door de rechter in de lidstaat van herkomst die ten gronde uitspraak heeft gedaan over het omgangsrecht, is opgelegd teneinde de doeltreffendheid van dit recht te verzekeren, valt onder hetzelfde stelsel van tenuitvoerlegging als de beslissing over het omgangsrecht dat door deze dwangsom wordt verzekerd. Deze dwangsom moet derhalve uitvoerbaar worden verklaard volgens de regels die zijn vastgesteld in verordening (EG) nr. 2201/2003 van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000.
3. In het kader van verordening nr. 2201/2003 zijn in den vreemde gegeven beslissingen waarbij een dwangsom is opgelegd, in de aangezochte lidstaat enkel uitvoerbaar indien het bedrag ervan door de gerechten in de lidstaat van herkomst definitief is bepaald.

(HvJ 9 september 2015 – Zaak C-4/14 – Bohez)

Sub artikel 15 Verordening 44/2001

Artikel 15, lid 1, onder c), van verordening (EG) nr. 44/2001 kan van toepassing zijn op een tussen een consument en een ondernemer gesloten overeenkomst die op zich niet behoort tot de commerciële of de beroepsactiviteiten die deze ondernemer „richt op” de lidstaat van de woonplaats van de consument, maar die verband houdt met een overeenkomst die voordien tussen dezelfde partijen is gesloten in het kader van dergelijke activiteiten. Het staat aan de nationale rechter om te verifiëren of de feitelijke bestanddelen aanwezig zijn die dat verband opleveren, met name het feit dat het bij de twee overeenkomsten gaat om dezelfde partijen, rechtens of feitelijk, het feit dat deze overeenkomsten hetzelfde economische resultaat nastreven met betrekking tot hetzelfde specifieke doel, en het feit dat de tweede overeenkomst de eerste overeenkomst vervolledigt doordat zij ertoe strekt het door deze laatste overeenkomst beoogde economische resultaat te bereiken.

(HvJ 23 december 2015 - Zaak C- 297/14 – Hobohm)

Sub artikel 22 Verordening 44/2001

Een vordering strekkende tot beëindiging van mede-eigendom van een onroerend goed door verkoop waarvan de uitvoering is toevertrouwd aan een gevolmachtigde, valt onder de categorie geschillen inzake „zakelijke rechten op

[...] onroerende goederen” in de zin van artikel 22, punt 1, eerste alinea, van verordening 44/2001.

(HvJ 17 december 2015 – Zaak C-605/14 – Komu)

Noot: Vijf Finnen zijn ten gevolge van een erfenis mede-eigenaar van 2 woningen in Spanje, bezwaard met een hypotheek. Drie van hen wensen uit de onverdeeldheid te treden en vragen aan de Finse rechter de aanstelling van een lasthebber voor een veiling en verdeling van de opbrengst. Trouw aan zijn vaste rechtspraak oordeelt het Hof evenwel dat deze vordering betrekking heeft op een geschil inzake een zakelijk recht op onroerende goederen in de zin van art. 22. 1 Brussel I-Vo (thans art. 24.1 Brussel Ibis-Vo) en aldus enkel door de Spaanse rechter kan worden beoordeeld.

Verordening 1348/2000 van 29 mei 2000 en verordening 1393/2007 van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken

Sub artikel 16 Verordening 1393/2007

Het begrip „buitengerechtelijk stuk” in de zin van artikel 16 van verordening (EG) nr. 1393/2007 omvat niet alleen stukken die zijn opgesteld of gewaarmerkt door een overheidsinstantie of een deurwaarder, maar ook onderhandse akten waarvan de formele verzending aan de in het buitenland verblijvende geadresseerde noodzakelijk is voor het uitoefenen, het aantonen of het behouden van een recht of een aanspraak in burgerlijke of handelszaken. De betekening of kennisgeving van een buitengerechtelijk stuk op de in die verordening bepaalde wijze is toelaatbaar, ook indien de verzoeker dat stuk reeds een eerste keer heeft betekend of er een eerste keer kennis van heeft gegeven door een wijze van verzending die in voormelde verordening niet is neergelegd of door een in deze laatste geregelde andere wijze van verzending. Wanneer aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 16 is voldaan, hoeft niet van geval tot geval te worden geverifieerd dat de betekening of kennisgeving van een buitengerechtelijk stuk grensoverschrijdende gevolgen heeft en noodzakelijk is voor de goede werking van de interne markt.

(HvJ 11 november 2015 - Zaak C-223/14 - Tecom Mican)

Handelsrecht, Financieel en Economisch Recht

Richtlijn 89/104/EG van 21 december 1988 en Richtlijn 2008/95/EG van 22 oktober 2008 Merk-aanpassing recht EG-Lidstaten

Sub artikel 4 Richtlijn 2008/95

In geval van dezelfde en soortgelijke waren en diensten kan bij het relevante publiek sprake zijn van gevaar voor verwarring van een ouder merk, bestaande uit een lettercombinatie met onderscheidend vermogen, die het dominerende bestanddeel van dat merk met een gemiddeld onderscheidend vermogen vormt, met een jonger merk dat die lettercombinatie overneemt met toevoeging van

een beschrijvende woordcombinatie die bestaat uit woorden waarvan de beginletters overeenkomen met de letters van de woorden van die combinatie, zodat zij door dat publiek wordt waargenomen als de afkorting van die woordcombinatie.

(HvJ 22 oktober 2015 – Zaak C-20/14 - BGW)

Richtlijn 2001/29/EG van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij

Sub artikel 3

Artikel 3, lid 1, van richtlijn 2001/29/EG moet aldus worden uitgelegd dat een omroeporganisatie geen mededeling aan het publiek in de zin van deze bepaling doet wanneer zij haar programmadragende signalen uitsluitend aan de distributeurs van signalen doorgeeft zonder dat die signalen tijdens en naar aanleiding van die doorgifte toegankelijk zijn voor het publiek, en die distributeurs de signalen vervolgens naar hun respectievelijke abonnees sturen, zodat deze de programma's kunnen bekijken, tenzij de tussenkomst van de betrokken distributeurs slechts louter een technisch middel is, hetgeen ter beoordeling staat van de verwijzende rechter.

(HvJ 19 november 2015 - Zaak C-325/14 - SBS Belgium NV)

Wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten

Sub artikelen 1 en 22

1. Artikel 5, lid 2, onder a), en artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29/EG moeten aldus worden uitgelegd dat met betrekking tot de daarin vermelde term „billijke compensatie” een onderscheid dient te worden gemaakt naargelang de reproductie op papier of een soortgelijke drager, met behulp van een fotografische techniek of een andere werkwijze die een soortgelijk resultaat oplevert, wordt gemaakt door een willekeurige gebruiker dan wel door een natuurlijke persoon voor privégebruik en zonder enig direct of indirect commercieel oogmerk.
2. Artikel 5, lid 2, onder a), en artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29 verzetten zich tegen de Belgische regeling, die België toestaat om een gedeelte van de aan de rechthebbenden toekomende billijke compensatie toe te kennen aan de uitgevers van de door de auteurs gecreëerde werken, terwijl deze uitgevers niet verplicht zijn om de auteurs, zelfs maar indirect, aanspraak te laten maken op het gedeelte van de compensatie dat hun is ontzegd.
3. Artikel 5, lid 2, onder a), en artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29 verzetten zich in beginsel tegen de Belgische regeling, waarbij een ongedifferentieerd systeem ter inning van de billijke compensatie wordt ingevoerd dat ook reproducties van bladmuziek betreft. Ook verzetten deze bepalingen zich tegen de Belgische regeling, waarbij een ongedifferentieerd systeem ter inning van de billijke compensatie wordt ingevoerd dat eveneens inbreukmakende reproducties betreft die zijn gemaakt uit ongeoorloofde bronnen.

(HvJ 12 november 2015 - Zaak C-572/13 - Hewlett-Packard Belgium)

Sub artikelen 59 en 60

Artikel 5, lid 2, onder a), en artikel 5, lid 2, onder b), van richtlijn 2001/29 verzetten zich tegen de Belgische regeling, waarbij een systeem is ingevoerd dat ter financiering van de billijke compensatie voor de rechthebbenden twee vormen van vergoeding combineert, namelijk ten eerste een forfaitaire vergoeding die door de fabrikant, de invoerder of de intracommunautaire koper van apparaten waarmee beschermde werken kunnen worden gereproduceerd, wordt betaald vóór er enige reproductie plaatsvindt, namelijk op de datum waarop die apparaten op het nationale grondgebied in de handel worden gebracht, en ten tweede een evenredige vergoeding, die na het vervaardigen van de reproducties wordt geïnd, uitsluitend wordt berekend door het aantal vervaardigde kopieën te vermenigvuldigen met een bepaalde eenheidsprijs, en verschuldigd is door de natuurlijke of rechtspersonen die deze reproducties vervaardigen, voor zover:

- het bedrag van de forfaitaire vergoeding die vóór het maken van de reproductie wordt betaald, uitsluitend wordt berekend op basis van de snelheid waarmee de betrokken apparaten reproducties kunnen maken;
- het bedrag van de evenredige vergoeding die na het maken van de reproducties wordt geïnd, verschilt naargelang de vergoedingsplichtige al dan niet aan de inning van deze vergoeding heeft meegewerkt, en
- het gecombineerde systeem, in zijn geheel beschouwd, geen mechanismen en met name geen terugbetalingsmechanismen, omvat die de complementaire toepassing van het criterium van de daadwerkelijke schade en het criterium van de forfaitair vastgestelde schade ten aanzien van de verschillende categorieën van gebruikers mogelijk maken.

(HvJ 12 november 2015 - Zaak C-572/13 - Hewlett-Packard Belgium)

Verordening (EU) 2015/848 van 20 mei 2015 en Verordening 1346/2000 van 29 mei 2000 betreffende insolventieprocedures

Sub artikel 4 Verordening 1346/2000

Artikel 4 van verordening (EG) nr. 1346/2000 van de Raad van 29 mei 2000 betreffende insolventieprocedures moet aldus worden uitgelegd dat een vordering die op grond van een nationale bepaling als § 64, lid 2, eerste volzin, van de Duitse wet op de vennootschap met beperkte aansprakelijkheid tegen de bestuurder van een vennootschap naar Engels of Welsh recht die in Duitsland voorwerp is van een insolventieprocedure, bij een Duitse rechter is ingesteld door de curator van deze vennootschap ter vergoeding van de betalingen die deze bestuurder heeft verricht voordat de insolventieprocedure was ingeleid, maar nadat de insolventie van deze vennootschap was ingetreden, binnen de werkingsfeer van verordening nr. 1346/2000 valt.

(HvJ 10 december 2015 – Zaak C-594/14 – Kornhaas)

Sub artikel 13 Verordening 1346/2000

De toepassing van artikel 13 van verordening nr. 1346/2000 is onderworpen aan de voorwaarde dat de betrokken handeling niet kan worden bestreden op grond van het recht dat op deze handeling van toepassing is (*lex causae*), gelet op alle omstandigheden van het geval. Voor de toepassing van artikel 13 van verordening nr. 1346/2000 en ingeval degene die verweer voert tegen een vordering tot nietigheid, vernietiging of niet-tegenwerpbaarheid van een handeling een bepaling van het recht dat op deze handeling van toepassing (*lex causae*) aanvoert op grond waarvan deze handeling slechts kan worden bestreden onder de in deze bepaling vastgestelde omstandigheden, is het aan deze verweerder om aan te voeren dat van deze omstandigheden geen sprake is en hiervoor het bewijs te leveren.

Met de bewoordingen „niet voorziet in de mogelijkheid om die handeling te bestrijden”, worden naast de geldende insolventiebepalingen van het recht dat op deze handeling van toepassing is (*lex causae*), ook alle bepalingen en algemene beginselen van dit recht bedoeld. Degene tegen wie een vordering tot nietigheid, vernietiging of niet-tegenwerpbaarheid van een handeling is ingesteld, moet aantonen dat deze handeling niet kan worden bestreden op basis van het recht dat op deze handeling van toepassing is (*lex causae*) in zijn geheel.

De nationale rechterlijke instantie bij wie een dergelijke vordering is ingesteld, mag de bewijslast voor het bestaan van een bepaling of een beginsel van dit recht op grond waarvan de handeling kan worden bestreden alleen bij de verzoeker leggen, indien zij van oordeel is dat de verweerder in eerste instantie, gelet op de regels die normaliter van toepassing zijn in zijn nationale procesrecht, daadwerkelijk heeft aangetoond dat de betrokken handeling niet kan worden bestreden op grond van ditzelfde recht.

(HvJ 15 oktober 2015 – Zaak C-310/14 - Nike European Operations Netherlands BV)

Richtlijn 93/13/EEG van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten

De artikelen 6, lid 1, en 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten, moeten aldus worden uitgelegd dat zij zich niet verzetten tegen een nationale wettelijke regeling volgens welke een notaris die met inachtneming van de vormvoorschriften een authentieke akte betreffende een consumentenovereenkomst heeft verleden, de formule van tenuitvoerlegging op die akte kan aanbrengen of kan weigeren die formule door te halen, hoewel noch in het ene, noch in het andere stadium is getoetst of de bedingen van die overeenkomst mogelijkserwijs oneerlijk zijn.

(HvJ 1 oktober 2015 – Zaak C-32/14 – ERSTE Bank Hungary)

Richtlijn 2002/20/EG van 7 maart 2002 betreffende de machtiging voor elektronische communicatienetwerken en -diensten (Machtigingsrichtlijn)

Sub artikel 13

- Artikel 13 van richtlijn 2002/20/EG moet aldus worden uitgelegd dat het zich niet verzet tegen een belasting (zoals bepaald in een belastingreglement van de Stad Bergen) die wordt opgelegd aan de eigenaar van structuren zoals zendpylonen of zendmasten die verankerd zijn op een specifiek daartoe bestemde locatie en bestemd zijn om de antennes te dragen die nodig zijn om de goede werking van het mobiele telecommunicatienetwerk te verzekeren en die niet op een bestaande constructie konden worden geïnstalleerd.
(HvJ 6 oktober 2015 - Zaak C-346/13 - Ville de Mons)
- De artikelen 12 en 13 van richtlijn 2002/20/EG moeten aldus worden uitgelegd dat zij niet eraan in de weg staan dat een belasting zoals opgelegd krachtens het belastingreglement van de gemeente Etterbeek, wordt opgelegd aan elke natuurlijke of rechtspersoon die houder is van een reëel recht of van een recht om een antenne voor mobiele telefonie te exploiteren.
(HvJ 17 december 2015 - Zaak C-454/13 – Proximus)
- De artikelen 6 en 13 van richtlijn 2002/20/EG moeten aldus worden uitgelegd dat zij niet eraan in de weg staan dat een belasting (zoals bepaald in een belastingreglement van de provincie Namen), wordt opgelegd aan de natuurlijke of rechtspersoon die een zendmast en/of een zend- en ontvangsteenheid van het mobiele telefonienetwerk exploiteert.
(HvJ 17 december 2015 - Zaak C-517/13 – Proximus)

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

Sub artikel 101

De loutere omstandigheid dat een handelshuurovereenkomst voor de verhuur van een supermarkt in een winkelcentrum, een clause bevat die de huurder het recht toekent om zich te verzetten tegen de verhuur, door de verhuurder, van winkelruimte in dat centrum aan andere huurders, impliceert niet dat die overeenkomst een mededingingsbeperkende strekking in de zin van die bepaling heeft.

Handelshuurovereenkomsten waarvan na een grondige analyse van de economische en juridische context waarin ze gelden, en van de bijzonderheden van de betrokken referentiemarkt blijkt dat ze aanzienlijk bijdragen tot een mogelijke afscherming van die markt, kunnen worden beschouwd als overeenkomsten die „tot gevolg” hebben dat de mededinging wordt verhinderd, beperkt of vervalst in de zin van artikel 101, lid 1, VWEU. Het belang van de bijdrage van elke overeenkomst tot die afscherming hangt onder meer af van de marktpositie van de contractpartijen en de duur van de overeenkomst.

(HvJ 26 november 2015 – Zaak C-345/14 - Maxima Latvija)

Sub artikel 102

Om vast te stellen of een door een onderneming met een machtspositie ingevoerd kortingsstelsel een met artikel 102 VWEU strijdige marktafscherpende werking kan hebben, moeten alle omstandigheden van het geval – met name de criteria en voorwaarden voor het verlenen van de kortingen, de omvang van de machtspositie van de betrokken onderneming en de specifieke mededingingsvoorwaarden van de relevante markt – worden onderzocht. Het feit dat dit kortingsstelsel op het merendeel van de clientèle op de markt van toepassing is, kan een nuttige aanwijzing vormen voor het belang van die handelwijze en de impact ervan op de markt, waardoor een mededingingsversturende afscherpende werking waarschijnlijker kan worden.
(HvJ 6 oktober 2015 - Zaak C-23/14 - Post Danmark)

Sub artikel 108

Het Unierecht verzet zich ertegen dat de toepassing van een nationale rechtsregel waarin het beginsel van het gezag van gewijsde is neergelegd, het de nationale rechter belet om, nadat hij heeft vastgesteld dat de overeenkomsten die het voorwerp zijn van het voor hem dienende geding staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU vormen die in strijd met artikel 108, lid 3, derde zin, VWEU ten uitvoer is gebracht, alle consequenties uit deze schending te trekken, zulks wegens een definitief geworden nationale rechterlijke beslissing waarin is geoordeeld dat deze overeenkomsten nog steeds van kracht zijn, zonder dat daarin is onderzocht of daarbij staatssteun is ingevoerd.
(HvJ 11 november 2015 - Zaak C-505/14 - Klausner Holz Niedersachsen GmbH)

Noot: In dit arrest oordeelt het Hof dat een uitspraak die volgens het nationale recht in kracht van gewijsde is getreden opzij gezet mag worden wanneer de Europese staatssteunregels van toepassing zijn.

De feiten aan de basis van deze beslissing waren als volgt: Partij Holz heeft verscheidene overeenkomsten afgesloten met het Staatsbosbeheer van het Land Nordrhein-Westfalen tot levering van een vaste hoeveelheid hout tegen een vastgestelde prijs. Na opzegging door het Land van één van deze overeenkomsten, oordeelt de Duitse rechter op definitieve wijze dat de overeenkomsten nog steeds van kracht zijn. Hierop vordert Holz in een nieuwe procedure schadevergoeding en nalevering van de beloofde hoeveelheid hout. In deze procedure voert het Land voor de eerste maal aan dat de uitvoering van deze overeenkomsten staatssteun in de zin van art. 107 lid 1 VWEU uitmaakt die in strijd met art. 108 lid 3 VWEU (het stand-still principe) is ten uitvoer gebracht. De vraag rees of de overeenkomsten in kwestie nog wel konden worden ingetrokken gelet op het gezag van gewijsde van de reeds bestaande Duitse uitspraken.

Zoals aangegeven, oordeelt het Hof dat wanneer een eerdere rechter een onherroepelijke uitspraak heeft genomen zonder toetsing aan de staatssteunregels, met deze uitspraak geen rekening moet worden gehouden indien volgens het nationale recht de uitvoering van de overeenkomst niet op een andere wijze kan worden verhinderd. Nationale procedurele regels, zoals het beginsel van het gezag van gewijsde, kunnen met andere woorden onder bepaalde omstandigheden door de Europese staatssteunregels aan de kant worden geschoven.

PREJUDICIËLE VERWIJZING – Rechtbank van koophandel Gent – 24 september 2015 - Zaak C-507/15 - Agro Foreign Trade & Agency

Is de Belgische Handelsagentuurwet, die de Handelsagentuurrichtlijn omzet in het Belgische nationale recht, in overeenstemming met deze richtlijn en/of de bepalingen van de Associatieovereenkomst die uitdrukkelijk de toetreding van Turkije tot de Europese Unie tot doel heeft en/of de verbintenissen tussen Turkije en de Europese Unie om beperkingen met betrekking tot het vrije dienstenverkeer tussen hen op te heffen, wanneer deze Belgische Handelsagentuurwet bepaalt dat zij enkel van toepassing is op handelsagenten met hoofdvestiging in België, en niet van toepassing is wanneer een in België gevestigde principaal en een in Turkije gevestigde agent een uitdrukkelijke rechtskeuze hebben gedaan voor het Belgisch recht?

Sociaal recht

Richtlijn 2006/54/EG van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep

Sub artikel 18

Artikel 18 van richtlijn 2006/54/EG moet aldus worden uitgelegd dat dit artikel, ter borging van reële en effectieve compensatie of reparatie van de schade als gevolg van discriminatie op grond van geslacht, op een wijze die afschrikkend en evenredig is, van de lidstaten die kiezen voor reparatie in financiële vorm, verlangt dat zij in hun interne rechtsorde op de door hen vastgelegde wijze maatregelen opnemen die erin voorzien dat de schadelijgende persoon een schadevergoeding ontvangt waarmee de geleden schade volledig wordt gecompenseerd.

(HvJ 17 december 2015 – Zaak C-407/14 – Arjona Camacho)

PREJUDICIËLE VERWIJZING – Arbeidshof Brussel – 28 september 2015 - Zaak C-518/15 – Matzak

Vragen over onbetaalde wachttijd van een brandweervrijwilliger (RICHTLIJN 2003/88).

Verzoeker is vrijwilliger bij de brandweer van Nijvel. Hij draait één week per vier weken wachtdiensten, met name 's avonds en in het weekend gedurende welke tijd hij bereikbaar (thuis) moet zijn en indien nodig zich binnen acht minuten in de

kazerne moet kunnen melden. De vrijwilligers krijgen voor de wachtdiensten alleen betaald indien zij in actie zijn gekomen. Verzoeker is het daar niet mee eens en legt dit voor aan de arbeidsrechtbank Nijvel die zijn vorderingen (grotendeels) toewijst. De gemeente stelt hoger beroep in bij het Arbeidshof, dat het Hof van Justitie bevrageet.

Fiscaal recht

Verordening (EU) nr. 904/2010 van 7 oktober 2010 betreffende de administratieve samenwerking en de bestrijding van fraude op het gebied van de btw

Sub artikel 1

Verordening (EU) nr. 904/2010 moet aldus worden uitgelegd dat de belastingdienst van een lidstaat die onderzoekt of btw verschuldigd is over reeds in andere lidstaten aan deze belasting onderworpen diensten, verplicht is een verzoek om inlichtingen te richten tot de belastingdiensten van deze andere lidstaten wanneer een dergelijk verzoek nuttig of zelfs onontbeerlijk is om te bepalen of de btw in eerstbedoelde lidstaat verschuldigd is.

(HvJ 17 december 2015 – Zaak C-419/14 – WebMindLicenses)

Richtlijn 2006/112/EG van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van BTW en de door haar ingetrokken Richtlijn 6, 77/388/EEG van 17 mei 1977 BTW, omzetbelasting, uniforme grondslag

Sub artikel 1 Richtlijn 2006/112

1. De artikelen 2, punt 1, en 10, lid 2, van de Zesde richtlijn (77/388/EEG) van de Raad van 17 mei 1977 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der lidstaten inzake omzetbelasting – Gemeenschappelijk stelsel van btw: uniforme grondslag, zoals gewijzigd door richtlijn 1999/59/EG en vervolgens door richtlijn 2001/115/EG, moeten aldus worden uitgelegd dat de afgifte van biljetten door een luchtvaartmaatschappij onderworpen is aan de btw wanneer de passagiers de uitgegeven biljetten niet hebben gebruikt en geen terugbetaling ervan kunnen verkrijgen.
2. De artikelen 2, punt 1, en 10, lid 2, eerste en tweede alinea, van de Zesde richtlijn (77/388), zoals gewijzigd door richtlijn 1999/59 en vervolgens door richtlijn 2001/115, moeten aldus worden uitgelegd dat de btw die bij de aankoop van een vliegbiljet is betaald door een passagier die dit biljet uiteindelijk niet heeft gebruikt, verschuldigd wordt op het ogenblik waarop de prijs van het biljet wordt ontvangen door de luchtvaartmaatschappij zelf, door een derde die in haar naam en voor haar rekening optreedt of door een derde die in eigen naam maar voor rekening van deze luchtvaartmaatschappij optreedt.
3. De artikelen 2, punt 1, en 10, lid 2, van de Zesde richtlijn (77/388), zoals gewijzigd door richtlijn 1999/59 en vervolgens door richtlijn 2001/115, moeten aldus worden uitgelegd dat ingeval een derde voor rekening van een luchtvaartmaatschappij biljetten van deze maatschappij verkoopt in het kader van een franchiseovereenkomst en aan deze maatschappij voor de uitgegeven

maar vervallen biljetten een forfaitair bedrag betaalt dat een percentage uitmaakt van de jaaronzet die op de desbetreffende luchtlijnen is behaald, dit forfaitaire bedrag belastbaar is als tegenprestatie voor deze biljetten.

(HvJ 23 december 2015 – Gevoegde zaken C-250/14 en C-289/14 – Air France-KLM en Hop!-Brit Air SAS)

Sub artikel 2, 250 en 273 Richtlijn 2006/112

Het Unierecht moet aldus worden uitgelegd dat het zich niet ertegen verzet dat met het oog op de toepassing van artikel 4, lid 3, VEU, artikel 325 VWEU, de artikelen 2, 250, lid 1, en 273 van richtlijn 2006/112/EG, de belastingdienst, teneinde het bestaan van misbruik inzake btw aan te tonen, kan gebruikmaken van bewijzen die in een parallelle nog niet afgesloten strafprocedure buiten het medeweten van de belastingplichtige zijn verkregen, bijvoorbeeld door middel van afluistering van telefoongesprekken en inbeslagname van e-mails, op voorwaarde dat bij de verkrijging van deze bewijzen in deze strafprocedure en bij het gebruik ervan in de administratieve procedure de door het Unierecht gewaarborgde rechten niet zijn geschonden.

In omstandigheden als in het hoofdgeding is het krachtens de artikelen 7, 47 en 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie de taak van de nationale rechter die de wettigheid toetst van de beslissing tot navordering van btw die op dergelijke bewijzen steunt, om na te gaan of, ten eerste, het afluisteren van telefoongesprekken en de inbeslagname van e-mails bij de wet vastgestelde en in de strafprocedure noodzakelijke onderzoeksmiddelen waren en, ten tweede, het gebruik door deze dienst van de met deze middelen verkregen bewijzen eveneens bij wet was toegestaan en noodzakelijk was. Bovendien is het zijn taak om na te gaan of de belastingplichtige in overeenstemming met het algemene beginsel van eerbiediging van de rechten van verdediging in de administratieve procedure de mogelijkheid heeft gehad om toegang tot deze bewijzen te hebben en over deze bewijzen te worden gehoord.

Indien de nationale rechter vaststelt dat deze belastingplichtige deze mogelijkheid niet heeft gehad of dat deze bewijzen in de strafprocedure zijn verkregen of in de administratieve procedure zijn gebruikt met schending van artikel 7 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moet hij deze bewijzen buiten beschouwing laten en deze beslissing nietig verklaren indien zij als gevolg daarvan grondslag mist. Deze bewijzen moeten eveneens buiten beschouwing worden gelaten wanneer deze rechter niet gemachtigd is te controleren of zij in de strafprocedure zijn verkregen in overeenstemming met het Unierecht of wanneer hij zich niet op zijn minst ervan kan vergewissen op basis van een toetsing die reeds door een strafgerecht is verricht in een procedure op tegenspraak, dat deze bewijzen zijn verkregen in overeenstemming met dat recht.

(HvJ 17 december 2015 – Zaak C-419/14 – WebMindLicenses)

Sub artikel 45 Richtlijn 2006/112

1. Het Unierecht moet aldus worden uitgelegd dat voor de beoordeling of in omstandigheden als in het hoofdgeding een licentieovereenkomst waarbij de knowhow voor de exploitatie van een internetsite waarop interactieve audiovisuele diensten worden aangeboden, wordt overgedragen en die is gesloten met een vennootschap die in een andere lidstaat is gevestigd dan de lidstaat van vestiging van de licentiegever, die een vennootschap is, rechtsmisbruik uitmaakt met het oog op verkrijging van een belastingvoordeel doordat het op deze diensten toepasselijke tarief van de btw in die andere lidstaat minder hoog is, het feit dat de bestuurder en enige aandeelhouder van de licentiegever de ontwikkelaar van die knowhow was, het feit dat diezelfde persoon invloed of zeggenschap uitoefende op de ontwikkeling en exploitatie van die knowhow en de op deze knowhow gebaseerde diensten, en het feit dat onderaannemers waren belast met het beheer van de financiële verrichtingen, van het personeel en van de technische instrumenten die noodzakelijk zijn voor deze diensten, alsmede de overwegingen die de licentiegever ertoe hebben kunnen brengen om de exploitatie van de betrokken knowhow toe te vertrouwen aan een in die andere lidstaat gevestigde vennootschap in plaats van die knowhow zelf te exploiteren, op zich niet van doorslaggevend belang lijken te zijn.

Het is de taak van de verwijzende rechter om alle omstandigheden van het hoofdgeding te analyseren teneinde te bepalen of deze overeenkomst een zuiver kunstmatige constructie vormt die verhuult dat de betrokken diensten in werkelijkheid niet door de licentienemer doch in feite door de licentiegever werden verricht, en daarbij moet hij met name nagaan of de zetel van bedrijfsuitoefening of de vaste inrichting van de licentienemer niet daadwerkelijk bestond en of deze vennootschap voor de uitoefening van de betrokken economische activiteit niet over een geschikte structuur in termen van lokalen, menselijke en technische middelen beschikte, of nog of deze vennootschap deze economische activiteit niet in eigen naam en voor eigen rekening, op eigen verantwoordelijkheid en op eigen risico uitoefende.

2. Het Unierecht moet aldus worden uitgelegd dat, ingeval misbruik is vastgesteld waardoor de plaats van een dienst is bepaald in een andere lidstaat dan de lidstaat waar de plaats van deze dienst zou zijn gelegen indien geen sprake was van dat misbruik, het feit dat btw in die andere lidstaat is voldaan overeenkomstig zijn wettelijke regeling, zich niet ertegen verzet dat deze belasting wordt nagevorderd in de lidstaat van de plaats van werkelijke verrichting van deze dienst.
(HvJ 17 december 2015 – Zaak C-419/14 – WebMindLicenses)

Sub artikel 135 Richtlijn 2006/112

1. Artikel 135, lid 1, onder e), van richtlijn 2006/112 moet aldus worden uitgelegd dat diensten die bestaan in het inwisselen van traditionele valuta's tegen

eenheden van de virtuele valuta „bitcoin” en omgekeerd, die worden verricht tegen betaling van een bedrag dat overeenkomt met de marge die ontstaat uit het verschil tussen de prijs waarvoor de betrokken marktdeelnemer de valuta koopt en de prijs waarvoor hij deze verkoopt aan zijn klanten, van de btw vrijgestelde handelingen vormen in de zin van deze bepaling.

2. Artikel 135, lid 1, onder d) en f), van richtlijn 2006/112 moet aldus worden uitgelegd dat dergelijke diensten niet binnen de werkingssfeer van deze bepalingen vallen.

(HvJ 22 oktober 2015 - zaak C-264/14 – Hedqvist)

Sub artikel 168 Richtlijn 2006/112

Artikel 168 van richtlijn 2006/112/EG verleent een belastingplichtige recht op aftrek voor voorbelasting die is afgedragen voor de verwerving of de vervaardiging van investeringsgoederen met het oog op een voorgenomen economische activiteit in verband met plattelands- en recreatietoerisme, die in de eerste plaats rechtstreeks bestemd zijn voor gratis gebruik door het publiek en in de tweede plaats een middel kunnen zijn om belaste handelingen te verrichten, indien een rechtstreeks en onmiddellijk verband tussen de uitgaven in verband met de verrichtingen in een eerder stadium en een of meer verrichtingen in een later stadium die recht op aftrek doen ontstaan of met de gehele economische activiteit van de belastingplichtige komt vast te staan. Het is aan de verwijzende rechterlijke instantie, dit laatste op basis van objectieve gegevens te verifiëren.

(HvJ 22 oktober 2015 - Zaak C-126/14 - Sveda)

Richtlijn 2008/118 (algemene regeling inzake accijns)

Sub artikel 1 Richtlijn 2008/118

Artikel 1, lid 3, van richtlijn 2008/118/EG voldoet aan de voorwaarden voor rechtstreekse werking op grond waarvan particulieren zich bij een nationale rechter in een zaak tegen een lidstaat op die bepaling kunnen beroepen. Artikel 30 VWEU verzet zich tegen een handelswijze van een lidstaat waarbij de registratiebelasting die is geïnd bij de invoer van uit andere lidstaten afkomstige motorvoertuigen niet wordt terugbetaald terwijl de betrokken voertuigen, die in die lidstaat nooit zijn geregistreerd, weer zijn uitgevoerd naar een andere lidstaat. (HvJ 17 december 2015 - Zaak C-402/14 - Viamar)

PREJUDICIËLE VERWIJZING – Rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Brugge – 15 december 2015 – Zaak C-580/15 – Van der Weegen en Pot:

Schendt artikel 21, 5° WIB '92, zoals gewijzigd door artikel 170 wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen, de bepalingen van de artikelen 56 en 63 VWEU aangezien het, hoewel het zonder onderscheid geldt voor binnen- en buitenlandse dienstverrichter, vereist dat voldaan wordt aan voorwaarden die analoog zijn aan deze opgenomen in artikel KB/WIB 1992 die de facto eigen zijn aan de Belgische

markt en buitenlandse dienstverrichters bijgevolg ernstig belemmert hun diensten aan te bieden binnen België?

Eerste verzoeker is een Belg die van 1971 tot zijn pensionering begin 1998 bij IBM NL gewerkt heeft. Partijen zijn het erover eens dat de heffingsbevoegdheid over verzoekers pensioeninkomsten in België ligt. De zaak gaat over aanvullende aanslagen in de personenbelasting over de jaren 2010 tot en met 2013 van de gemeente Brugge die verzoekers bij bericht van wijziging van aangifte in 2013 ontvangen. Daarin wordt over de jaren 2011 – 2013 geen vrijstelling verleend op de buitenlandse roerende inkomsten en wordt het recht op vrijstelling van interesten op de buitenlandse spaardeposito's (zoals geregeld in de Belgische WIB) ingetrokken. Verzoekers starten daarop een procedure waarin zij stellen dat het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel is geschonden doordat België plotseling heeft geoordeeld dat de uitkeringen van IBM progressief belast moeten worden.

De Rechtbank oordeelt dat het recht op rechtszekerheid niet inhoudt dat de fiscale administratie een vroeger aangehouden standpunt niet zou kunnen herzien, rekening houdende met de wetgeving en de gevestigde rechtspraak. De verwijzende rechter constateert dat België eerder door het HvJEU is veroordeeld (zaak C-383/10) voor de invoering en instandhouding van een regeling (Belgische WIB) waarbij door niet-ingezetene banken betaalde interesten discriminatoir worden belast als gevolg van de toepassing van een belastingvrijstelling die uitsluitend geldt voor door ingezetene banken betaalde interesten. Daarop is de Belgische WIB aangepast. Eisers stellen dat de Belgische wetgever de Belgische voorwaarden blijft opleggen aan buitenlandse kredietinstellingen zodat de gewijzigde bepaling nog steeds in strijd is met artikel 56 VWEU doordat de Belgische ingezetenen als gevolg van deze regeling ervan worden afgehouden voor het beheer van hun spaarrekeningen een beroep te doen op de dienstverlening van banken die zijn gevestigd in andere EU-Lidstaten.⁴

Staatsrecht en Bestuursrecht

Richtlijn 2004/18/EG van 31 maart 2004 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten

Sub artikel 1

Artikel 1, lid 8, van richtlijn 2004/18/EG moet aldus worden uitgelegd dat het begrip „ondernemer”, zoals vermeld in de tweede alinea van deze bepaling, ook de overheidsdiensten omvat, welke dus mogen deelnemen aan openbare aanbestedingen wanneer en voor zover zij gerechtigd zijn om tegen vergoeding diensten op een markt aan te bieden.

(HvJ 6 oktober 2015 - Zaak C-203/14 - Maresme)

⁴ Samenvatting uit nieuwsbrief 2016/1 Rechtspraak Europa van het Gerechtshof Amsterdam.